

Írókészlet - az Iparművészeti Múzeum épületének ünnepélyes felavatására

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	1378.a-d 
Gyár / műhely:	Zsolnay-gyár (Pécs)
Készítés ideje:	1895 - 1896
Készítés helye:	Pécs
Jelzés:	gyári jegy: öt templomtorony két oladalán ZSOLNAY PÉCS, ill. 1896 T. J. M. felirat
Anyag:	porcelánfajansz
Technika:	eosinmázás kézi festés; öntött
Méretetek:	magasság: 9,5 cm talpátmérő: 6,1 cm magasság: 3,2 cm talpátmérő: 13 cm

A különleges írókészlet – Zsolnay Vilmos 1896. október 21-én kelt ajándékozó levele szerint (IM Adattár 1896/266.) – "az Országos Iparművészeti Múzeum és Ipariskola épület ünnepélyes megnyitásának alkalmára" készült. Ezzel írta alá az uralkodó, I. Ferenc József 1896. október 25-én, a magyar honfoglalás ezredéves évfordulójára rendezett ünnepségek során a "záróköleteti okmányt" (IM Adattár KLT 591).

A készletet díszítő növényi ornamentika a 19. század végére jellemző, a nemzeti díszítőművészeti stílust megteremtésére irányuló törekvések jegyében született: a dekor uralkodó motívumai a gránátalma és a tulipán, harmonizálva a múzeum épületének külső (Zsolnay) kerámiaburkolatával és belső falfestésével.

Az alátétányéron Magyarország középcímere mellett körben, három vörös mezőben az alkalomhoz illő feliratok olvashatók: 896 MILLENNIUM 1896 ÉLJEN A KIRÁLY 1896 OKTÓBER 25. a negyedik vörös mezőben a Zsolnay gyár márkajelzése és az 1863 évszám kapott helyet (ekkoról birtokolta Zsolnay Vilmos a pécsi manufaktúrát). Az írókészlethez tartozó, virágindás díszítésű tollszáron (ltsz. 1379) az ÉLJEN A KIRÁLY felirat mellett Magyarország középcímere kapott helyet. A tollszár végét a magyar korona ábrája díszíti, csakúgy, mint a tintatartó fedél fogógombját. Az írókészlet egyetlen példányban készült, így az egyedi díszítményeket nem vezették be a gyári dekor-könyvekbe.

Az ajándékozó által "a keramikai technika legújabb vívmánya bemutatására" is szánt tárgy aprólékosan festett dekorja rubinlúszteres eozinfestéssel készült. A visszaverődő fényben rubin színekben játszó, redukáló atmoszférában égetett fémlúszter mázbevonatot dr. Wartha Vince (1844–1914) egyetemi tanár Zsolnay Vilmossal (1828–1900) együttműködve kísérletezte ki.

I. Ferenc József ugyanezt az írókészletet használta 1906-ban a Szépművészeti Múzeum, majd 1907-ben az Országos Ráth György Múzeum megnyitásakor is.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 112. (Csenkey Éva)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 34. (Csenkey Éva)
- Szerk.: Csenkey Éva, Steinert Ágota: *Hungarian Ceramics from the Zsolnay Manufactory, 1853-2001*. Yale University Press, New Haven és London, 2002. - Nr. 57.A-D.
- szerző: Dr. Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon*. Athenaeum Kiadó, Budapest, 2000. - Nr. 50
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 184.

- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 264. (Csenkey Éva)
- Csenkey Éva: *A magyar szecesszió kerámiaművészete*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1985. - Nr. 22.

